

דפים מפוקסה של רפתנית בגליל

אן בכר, מחנכים

מאי 1982

את העגלות הוצאנו לתקופה מסויימת – בזמן הבניה והגדלת העדר – לגידול בנהלל, לשביעות רצונם של שני הצדדים. שנים רבות אנחנו נוהגים למכור את היונקים לנהלל ותמיד נתקלנו ביחסים חמים והוגנים. ראינו שבנהלל מגדלים את העגלות בתפריט פשוט ונוח: ליטר חלב וליטר מים, בוקר וערב במשך חודשיים. כל כך התרשמנו מהגידול שם, שהחלטנו שמה שטוב למושבניק – טוב גם לקיבוצניק, וכאשר התחלנו לגדל את העגלות בבית נהגנו באותה השיטה. מפרידים את הקולוסטרום הראשון והשני ואחרי כן לוקחים את כל הקולוסטרום במשך 5 ימים מכל פרה. בתוספת קצת חלב חריג אחר, זה כמעט מספיק לנו לכל העגלות. אין לשכוח כמובן את החשיבות של הקולוסטרום הראשון שאנחנו נותנים מיד אחרי המלטה, 4 הגמעות ביום הראשון ושלוש ארוחות ביום השני. משתיים-שלוש הקבוצות הראשונות שגידלנו בצורה הזאת התרשמנו מאוד לטובה. בגיל חודש העגלות אולי פחות יפות, אבל היתרון הוא כמובן שהן מתחילות לאכול תערובת מהר מאוד. ק"ג לעגלה בגיל חודש, 2 ק"ג בגיל חודשיים, וברגע שמפסיקים את החלב הן מתחילות לאכול 3 ק"ג או יותר ליום. מלבד העובדה שבשיטה זו העבודה פשוטה ונוחה, יש לי הרגשה שאני יודעת בדיוק מה אני נותנת לעגלות ולא רק מה כתוב על השק.

נקודות בנימין: באחד המשקים שמעתי לא מזמן את הרפתנים מתייחסים למחלה מזוהה זו. ידעתי שבנימין הוא השם של רפתן ותיק לשעבר באותו המשק, חקרתי הלאה, והתברר לי שמדובר בנקודות המופיעות לפתע כאשר רפתן יושב בחדר האוכל, מניח את המרפקים על השולחן ופתאום צצה שורה של נקודות ליכלוך בצד התחתון של הזרוע. מי לא מכיר זאת? 

את הסככה השניה, החדשה חנכנו בפסח ורווח גם לפרות וגם לרפתנים. קודם לכן החזקנו את הפרות בצפיפות בשתי הסככות, כאשר קבוצה אחת מגיעה ל-130 חולבות בסככה המתאימה ל-80. ידענו שזה רק עניין של זמן עד שיופיע גל של דלקות עטין. אך למה שציפינו פחות היה דיכוי הדרישות. בדרך כלל אין אצלנו בעיה לראות דרישות, הסימנים החיצוניים די ברורים, אבל בתקופה שהפרות חיו בצפיפות כה רבה, היו כנראה הרבה דרישות שקטות.

עם פתיחת הסככה החדשה החלטנו להכין מסיבת ערב שבת לחברי המשק על נושא הרפת. החומר הוא רב, הצגנו פלקטים בכניסה לחדר האוכל ובהם סיפור התפתחות הרפת במחניים במשך השנים והישגים מקצועיים וכלכליים. ב"פינת השבוע" הכנו תערוכת ספרות, תרופות, תמונות ומזונות (רק אמא אחת התלוננה שהבת שלה אכלה את זבל העופות מהתערוכה!). בערב עצמו הכנו קבוצות חברים לפי הסרטים המשמשים לסימון הפרות: ייבוש, דלקת, אנטיביוטיקה וכדומה, ופיזרנו על השולחנות חידונים וחמשירים בנושא הרפת, חידונים ותחרויות בין הקבוצות. הרפתנים הכינו "תצוגת אופנה" לא נורמלית של בגדי רפת, עד להופעת רפתן ישר מהמלטה. אחרי זה היינו מוכרחים להפסיק, ולאכול את הגבינות הטובות ו"מילק שייק" שהכינה האקונומית. אם השתתפות ערה של חברים רבים בערב היא סימן שהצלחנו אנו הרפתנים, צריך לומר גם "כל הכבוד" לפרות שלא עשו לנו צרות באותו היום. שמרנו העתקים של החידונים והחמשירים, אם מישהו מעוניין לקבל אותם.